

Ұлытау – казактын хандары мен билерінін, әулиелердін, батырлардын ордасы болған киелі дала. Және казактын XIV-XVIII гасыр аралығында үш жұздін басын коскан касиетті мекен. Казактын үш биінін – каз дауысты Казыбек би, Төле би, Әйтеке бидін Ұлытауда бас косып, казактын бірлігін, рухын шакырган жер ешқашан тегін болмайды. “Енді неге “Ак Орда” (хан ордасы) деп аталған мекенге үкімет ескерткіш коймайды? Оған Жезказган жеріндегі Казакмыс корпорация комбинатының шамасы жетеді гой” деген ой еріксіз мазалайды. Және Ұлытау ауданының орталығын дұрыстау кажет, ол үшін көрнекті үйлер салып, көшесін реттеп, Хан ордасы аталған жерге монумент-ескерткіш орнатып, туристік мекемелер ашып, көлік катынасын жөндеу кажет. Келешекте Ұлытау өлкесі Казакстандагы касиетті Туркістан жеріндегі аты шығып, халық мұрасына айналады деп ойлаймыз.

Откен гасырларга коз салсак, “Ак Орданын” билеушісі Орыс ханының, Барак ханының, Алтын Орда би-леушілері Едіге мен Токтамыстын, Әмір Темірдін, Керей мен Жәнібек, Касым хан мен Тәуке, Абылай, Кенесары хандардын, Богенбай, Кабанбай, Карасай, Таныбай батыр, Шакшак-Жәнібек, Райымбек және тагы да басқа улы бабаларымыздың Ұлытауда болып, ел камын ойластырганы – тарихи дәлел. Хан ордасына салынған ескерткішке Жәнібектін, Касым ханының, Керей хан, (1426-1515жж), Тәуке хан (1586), Хакназар хан (1538), Есім хан (1598), Салкам Жәнгір хан (1652), Тәуекел хан (1680-1718жж), Абылай хан, Кенесары, Ағыбай батыр мен үш жұздін әйгілі билері – Толе би, каз дауысты Казыбек би, Әйтеке бидін аттары жазылуы тиіс.

Казак халқының бірінші хандығын курган Әз Жәнібек болса, оның улы Касым хан (1445-1518ж.ж.) жалғастырып, казак хандығын XV гасырдың басында сактап калу және дамытуда ерен енбегі коп болған. Касым хан сол уақытта Дешті қыпшакка билік жүргізген, міне, сол кезде Ұлытауды мекендеген. Осы казак халқының ежелден сакталып келе жаткан тарихи жағынан маңызы зор Ұлытау касиетті Туркістандай халық мұрасына айналса екен...

Кенес Жалмуханбетов, .

Жогарғы Соттын отставкадагы судьясы,

Караганды облысы.. .